

Języki, automaty i obliczenia — ćwiczenia 5

Języki regularne – więcej zadań

Wykład: języki bezkontekstowe; nie przejmujemy się nimi póki co.

1. (NR 34+) Palindrom nazwiemy *nietrywialnym*, gdy ma długość co najmniej 2. Czy poniższe języki nad alfabetem binarnym $\{0, 1\}$ są regularne?

- (a) słowa zawierające nietrywialny palindrom jako prefiks;
- (b) słowa zawierające nietrywialny palindrom parzystej długości jako prefiks;
- (c) słowa zawierające nietrywialny palindrom nieparzystej długości jako prefiks;
- (d) słowa zawierające nietrywialny palindrom nieparzystej długości jako infiks.

2. Zbuduj automat syntaktyczny dla języka regularnego $a^*(bc + cb)^*$.

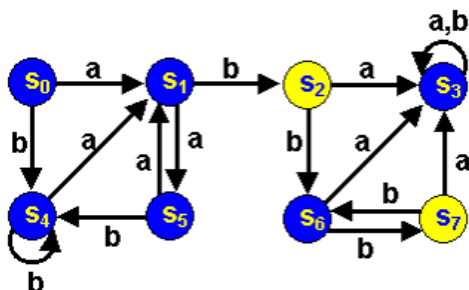
3. Wykażemy twierdzenie Myhill-Nerodego w inny sposób. Zdefiniujmy (dowolną) kongruencję jako podział A^* (zbioru wszystkich słów nad alfabetem) na klasy takie, że dla każdej klasy $C \subseteq A^*$ zachodzą warunki:

- (1) dla każdej litery $a \in A$, istnieje klasa $D \subseteq A^*$ taka, że $Ca \subseteq D$.
- (2) $C \subseteq L$ albo $C \cap L = \emptyset$ (C albo w całości siedzi w języku L , albo jest rozłączny).

Kroki dowodu:

- (a) Wykaż, że istnieje bijekcja pomiędzy kongruencjami języka L o skończenie wielu klasach, a deterministycznymi automatami skończonymi rozpoznającymi L .
- (b) Wykaż, że relacja syntaktyczna $\sim_L$ jest „największą” kongruencją pod względem zawierania; to jest, każda inna kongruencja $\sim$ jest zawarta w $\sim_L$.
- (c) Wykaż, że L jest regularny $\Leftrightarrow$ relacja $\sim_L$ ma skończenie wiele klas abstrakcji.

4. Zminimalizuj następujący automat (s_0 to stan początkowy, żółte wierzchołki są akceptujące):

Źródło: <https://bit.ly/2wgIZfk>

5. (NR 39+) *Odległością Hamminga* dwóch słów tej samej długości nazwiemy liczbę pozycji, na których te słowa się różnią. Wykaż, że dla każdego języka regularnego L i stałej naturalnej k , regularny też jest język złożony ze słów, które są w odległości Hamminga:

- (a) co najwyżej k od któregośkolwiek słowa L ,
- (b) dokładnie k od któregośkolwiek słowa L .

6. (NR 48) Trzy zespoły siatkarskie A, B, C rywalizują ze sobą zgodnie z następującą regułą: zwycięzca poprzedniego meczu gra z zespołem, który w tym meczu nie uczestniczył. (Nie ma remisów.) Rozważmy język nad alfabetem $\{A, B, C\}$ oznaczający ciąg zespołów, które wygrywały kolejne mecze. Wykaż, że język jest regularny i znajdź dla niego automat minimalny.

7. (NR 47) Dla $n \geq 1$, niech NPal_n będzie zbiorem słów nad alfabetem $\{0, 1, \dots, n-1\}$, które nie zawierają żadnego nietrywialnego palindromu jako infiks. Ile stanów ma automat minimalny rozpoznający NPal_n ?

8. Dany jest automat rozpoznający język L . Sprawdź (algorytmicznie), czy L rozpoznaje jakieś słowo parzystej długości.